

SUVESEIKLUS

27. - 31. juuli 2022

KARUJAHT
PÄRNUMAAL 2022

III seikluspäeva legendid

Lingid: <http://www.suvelseiklus.ee/2022>

Äpi allalaadimine: <http://www.suvelseiklus.ee/app>

Online tulemused: <http://www.suvelseiklus.ee/online>

www.suvelseiklus.ee

Suvelseikleja 8 käsku

- Hoidun eramaadest. Kui siiski satun eramaale ja olen kindel, et olen õiges kohas, käitun viisakalt ja rahulikult.
- Pargin kõikjal vastavalt liiklusseadusele. Ei sõida alati iga hinna eest punkti, kui on näha, et antud kohas ei ole viisakas sõita. Mõistlikkus ja viisakus on liiklusemärgist kõrgemal!
- Liikudes autoga ei kihuta. Näeb ja märkab palju rohkem, kui hoiad kiiruse mõistliku või alla selle.
- Inimeste, eriti laste ja loomade läheduses, sõidan minimaalse kiirusega, ei tolmuta!
- Kohalikul peremehel on alati õigus, isegi kui tal õigus ei ole!
- Võimaliku konflikti korral lahendan konflikti rahulikult selgitades ja lähen vastaspoolega lahku sõpradena.
- Kui jään öö peale, järgin öörahu reegleid ning ei häiri elanikke (ega teisi seiklejaid, kes magada püüavad).
- Ma ei suitseta laagriplatsil kogunemistel ning teiste suvelseiklejate läheduses punktides, eriti laste läheduses.

Rajameister soovitab!

Jalutuskäik või matk

Ettevaatust autoga!

Ainult skoorijatele

Kellaajaline

Lisaülesanne

+10 -1 3001 - Servapõllu

See 19. sajandi teises pooles ehitatud kirik ei ole väljast vaadates just kuigi eriline. Tegutseda jõudis kogudus napilt alla 100 aasta. Sulgemise põhjused? Tööjõupuudus ja ebasoodne maksupoliitika. Peale seda on hoone leidnud muul viisil kasutust ja on tänagi heas korras. Kindlasti kiika ka aknast sisse ja piilu kiriku erilist istumiskorraldust!

Mis sõiduvahend pargib kiriku taga puu all?

+10 -1 3002 - Naljast on asi kaugel

Ilmselt seda kohta teab iga Eesti kooliõpilane. Tegemist on ju teadaoleva esimese inimasulaga Eestis. Radiosüsinikdateeringu alusel oli siin asustus juba aastatel 9000 - 8550 eKr. Esimene juhuleid, mis andis aimu ammusest inimasustusest, leiti juba 1930. aasta kanti. Kohale minnes on pilt nukker. Jah, maanteel on ilus suur pruun viit. Aga kuhu see juhatab? Kohapeal pole mitte midagi, mis siinset ajalugu tutvustaks. Muuseumist saime teada, et materjal on juba ammu kokku pandud ja vallavalitsusse saadetud. Aga edasi ei miskit.

Aga seikleja läheb ujuma ja kujutleb oma vaimusilmas, et on rännanud mööda merekallast põhja poole ja seadnud end sisse kaunis jõesuudmes (tol ajal kui siin asustus tekkis arvatakse olevat merekallas umbes siinkandis).

Mine pane ujumisriided selga ja saada vastuseks - mis terrassid?

3003 - Käre värk

+10 -1

Esmakordselt ehitati siia kõnealune objekt aastal 1834. Ja juba siis tekitas see vastuseisu ja muret paljudes, sealhulgas avaldasid arvamust siinkandis väga tuntud ja hinnatud mehed Carl Robert Jakobson ja Ernst Peterson-Särgava. Muret tunti ennekõike selle üle, et objekt mõjutab negatiivselt kohalikke kalureid ja kalapopulatsiooni. Loodus tegi aga oma töö ja objekt hävis. Pea 50 aastat hiljem ehitati juba uus sarnane objekt, mis hävis 1919. aastal. Kohaliku tööstuse suuromanik, aga ehitas objekti uuesti 3 aastat hiljem. Ka see lagunes - 1970ndate alguses. Sama kümnendi teises pooles võeti kasutusele juba neljas samasugune objekt. Üheksakümnendatel esitati objekti omanikule loodusele tekitatud kahjude hüvitamiseks 920 000 kroonine nõue, mis päädis omaniku pankrotiga. Ja kuigi võiks arvata, et peale seda keskkonnale tehtud kahjud likvideeritakse kiiresti, siis nii see ei olnud. 2002 läheb objekt veel ühe erafirma omandisse. Lõpuks siiski omandab riik antud kinnistu ning kaks aastat tagasi objekt kõrvaldati ning keskkonna kahjulikud mõjud elimineeriti sellega jäädavalt. Meie külastame objekti lammutamise eestvedajale püstitatud mälestuspinki.

Kelle aukodeks?

+10 -1 3004 - Antonovka

See mees tõi esmakordselt Eestisse ühe noortele suunatud liikumise. Maailmas on sama liikumisega ühinenud üle 40 miljoni noore.

Mis puu liik kasvab ümber mälestuskivi? Vastus kirjuta ainsuses.

+10 -1 3005 - Hakkas kiva loopima**Avatud 7-22**

Kalevipoja kohta räägitakse igast jutte. Ükskord olevat ta kenasti vest seljas Võnnumaal käimas olnud. Kuulnud siis Kalevipoeg, et Vanapagan teeb Lindanisas lärmi. Kukkund Kalevipoeg siis kiva loopima. Üks kivi kukkus jõkke, teine Tellissaare karjamaa piale. Kolmas lendas aga suure vihaga suisa Tallinnasse Ülemiste järve välja! Lähme vaatame jõkke kukkunud kivi, mis ühtlasi on Pärnumaa suurim kivijurakas.

NB! Lähene kivile jõe vasakult kaldalt eramaja ja põllu vahelt.

Mitu korstent on paremal kaldal asuval majal?

3006 - Pildijaht

+10 -1

Mis värvi on postkast?

3007 - Rahvas ei unusta

+10 -1

Küüditatuile,
mõrvatuile,
emigreerunuile,
poliitvangidele,
metsavendadele,
küüditatuile...

*Mitmest lauast on tehtud pink suure mälestuskivi
kõrval?*

3008 - Pildijaht

+10 -1

Mis on kirjutatud vöökirjas maja seinale?

+10 -1 3009 - Terashõlm

Esimesed Eesti meistrivõistlused leidsid aset 1965. aastal. MM-l osalesid eestlased esmakordselt 1989. aastal ning seda üldse esimest korda sini-must-valge lipu all. Praeguste andmete kohaselt on meil au 2024. aastal võõrustada MM-i. Täna ses seiklusalas leiame aga Eesti esimese kohaliku võistluse mälestuskivi.

Saada vastuseks pikim sõna (mõõdulint!) mälestuskivilt.

+10 -1 3010 - Pookstav

Sügaw kurbbus täidab iga inimesesõbra ja isamaalase südant seda nähes, kuidas joobnuks tegewate jookide pruukimine kui kuri katk meie rahwa seas ikka rohkem ja rohkem oma häwitawat mõju välja lautab.

Mis siin salata, ka täna võiks see leht muutmata kujul trükki minna. Meie otsime aga selle algsele väljaandjale püstitatud mälestuskivi.

Kuidas edasi?

+10 -1 3011 - Pildijaht

Mitu puidust lille?

3012 - Taaskasutus: Kolm õde

+10 -1

Kord tulnud kolm õde Mihkli kihelkonnast Jaagupi kihelkonda. Kui nad Kõima raba alt mööda tulnud, jõudsid nad Vee valda Naartse küla põllu peale. Naartse küla põlluaia peale jäänud üks teistest maha ja hüüdnud: "Kaie, Maie! Riinu ribupaelad läksid katki." Kai ja Mai tulnud edasi, Riinu aga jäänud sinna. Lähme kaeme seda paika, kuhu Riinu maha jäi!

Mitu plekktahvlit kannab täna seal Riinu nime?

3013 - Üks paljudest

+10 -1

1868. aastal valmis Pärnumaal lausa 4 sama Edelsoni projekti järgi tehtud kirikut. Tegemist on krohvitud maakivihoonega, millel oli haritorn ja astmeline kellatorn. Meid huvitava kiriku katus ja sisemus hävisid teise maailmasõja ajal. 1947 kirik taastati ilma kellatorni kiivrita ja haritornita.

Kooli juurest saad teada, mis aastal lõppes hariduselu?

3014 - Pildijaht

+10 -1

Mis aastal kool suleti?

+10 -1 3015 - Uued ajad, vanad kombes

Tundub, et vanad kombes on õite visad hävima. Juba 1774. aastal kirjutas A.W. Hupel, et siinsete koobaste seintele tavatseti kraapida nimesid ning *mitmesuguseid kujutisi*. Koopad olid siis muidugi palju uhkemad. Vahepeal on vähemalt kolm varingut toimunud ning tänaseks enam maa-alustesse sügavustesse siin ei saa. Aga vanad kombes on ikka alles! Kui jõe ääres ringi vaadata, siis tundub, et nii mõnigi on lausa oma redeliga tulnud, et ikka võimalikult uhke koha peale endast märk maha jätta.

Kes murdis Mario südamet 2015. aastal?

+10 -1 3016 - Laguun

Mitmet lauajupist koosneb grillplatsile lähima ujumissilla horisontaalne osa?

3017 - Ülesoo

+10 -1

Turvas on osaliselt lagunenud taimejäänustest ja huumusest koosnev mullahorison, mis tekib soomuldade veerohkes ning hapnikuvaeses pindmises kihis. Looduslikus soos sisaldab turvas keskmiselt 90% vett, õhkkuivas turbas on vett 30 - 40%. Turba tootmist alustati Eestis juba 18. sajandi lõpul. Hupel on 1777. aastal välja antud raamatus kirjeldanud turvast kui kütteainet, mida paljud mõisad kasutavad oma rehtedes ja viinaköökides.

Uus tööstusharu arenes jõudsalt - järgmise sajandi keskpaigas oli juba üle 300 turbakarjääri ning 1922 asutati Riigi Turbatööstus. 1930ndate teises pooles asuti riiklikult korraldama kütteainete turgu eesmärgiga vähendada küttepuude osakaalu ning suurendada turba, põlevkivi ja muude alternatiivsete kütteainete kasutamist. 1939. aastal avati siin briketivabrik. Vabrik töötas kokku 72 aastat.

Vabriku eest reisijatevaguni pealt saad teada, mis oli liini teine ots?

3018 - Pildijaht

+10 -1

Lühim kohanimi viidalt?

+10 -1 3019 - Siin ainult udukergelt gaasi anda

Lavassaare turbatoodangu peamiseks tarbijaks oli kalevivabrik. Turvas veeti kohale mööda 28 km pikkust kitsarööpmelist raudteed. Täna on sellest turbaraudteest säilinud ainult rabavõrk, mille üht osa kasutab raudteemuuseum, ja efektne sild üle Perona jõe. Kes osales ka 2008. aasta Suveseiklusel mäletab ehk seda punkti, kuna see pakkus keskmisest rohkem närvikõdi. Rajameister kirjutas lausa, et “kui siit autoga üle sõita siis on päris kõhe tunne ja mõned naised suisa kiljuvad”. Täna on närvikõdi kadunud, aga uhke üle sõita on ikka!

Mis linn?

+10 -1 3020 - Pildijaht

Mitme meetri pärast tuleb teed anda?

+10 -1 3021 - Pärnu kiriküüt

Teeme lühidalt. Sündinud kunagi Emajõe tuntud jõest umbes 4 versta kaugusel köstri-majas. Hiljem elanud nii Pärnus kui Tartus. Suri välismaal.

Mis puu on köstrimaja trepil istudes lähim?

3022 - Jakob või Jakobus?

+10 -1

Asula on oma tänase nime saanud kiriku järgi. Kirikuküla hakkas teeristile kasvama 19. sajandi lõpul. Teine asula tekkis paar kilomeetrit eemale õigeusu kiriku ja kihelkonnakooli ümber. Mõlemad külad, hilisemad alevikud sulasid kokku ja said 1945. a. tänase nimega alevi õigused.

Mitu vihmaveetoru on läänepoolsel kirikul?

3023 - Pildijaht

+10 -1

Arv teepoolse ukse kohalt?

3024 - Jaan Jensen

+10 -1

See mees korraldas ühe peo Liiwlandi Marahwa Säeduse vastuvõtmise 50. aastapäeva auks. Nii väärt pidu oli, et lausa alevi keskele mälestuskivi püstitatud.

Mis sõna esineb mälestuskivil kõige enam?

+10 -1 3025 - Pildijaht

*Mis on aukodaniku eesnimi, kelle auks istutati
puu Pargivahile kõige lähemale?*

+10 -1 3026 - Edasi, ikka edasi, ei sammukestki tagasi!

Samanimelisi oli Eestis mitu, aga meie tänases alas asub see "päris". Kui Vello sinna tööle tuli, olid asjad suht nigelad. Aga siis läks lahti - algse ühe kortermaja asemel ehitati tolle aja kohta väga kiires tempos 8 tk juurde, lisaks veel 20 ühepereelamut asulas sees ja samapalju veel ümberkaudsetes külades. Ja - nad ehitati eraomandusse, st. majand maksis 50% kuludest ja ülejäänud maksis töötaja järelmaksuga (peeti palgast kinni). Keskne asula oli jagatud kolme tsooni - elamu, -loomakasvatus ja tööstustsoon. Viimases asus näiteks autoteenindus (!!!) ning nõõbivabrik. Ettevõtmine oli nii võimas, et sarnaste asutuste juhid üle NSVLi käisid imetlemas ja õppimas. Hiigelajad on möödas ja täna on kõik natuke rahulikum, kuid välja suremisest on vara rääkida. On nii inimesi kui ettevõtteid. Meie läheme kunagise kontor-klubihoone ees kasvava tamme juurde.

Perekonnanimi pingilt?

3027 - Uble abar baah

+10 -1

Eratee omanikuga on räägitud, alla 8t sõidukid võivad sõita

Juba eemalt oli näha - väriseb, oi kuidas väriseb! Jah, need värisevad alati ja igal pool. Aga et ka see eksemplar seda tegi, üllatas - ise nii võimas, et kahekesi ümbert kinni võtma ei ulatunudki! Tasub minna ja üle vaadata.

Mitu kõrvuti palki lebavad puu ees maas?

3028 - Kergusega ajalukku

+10 -1

Kuidas ennast ajalukku kirjutada? Üks võimalus on anda maad kas kiriku või kooli ehituseks. Sinaida läks kindla peale ja andis maad, kuhu kerkisid nii üks kui teine. Kuidas temast usukannataja sai, jäi rajameistrile küll selgusetuks, kuid tema nimele pühitsetud kirik ja kunagine kihelkonnakool seisavad uhkelt tänaseni.

Mitu aastat töötasid siin korraga Karl Robert ja Ida?

+10 -1 3029 - Esimene

Ta on meie tänase ala vaieldamatult üks legendaarseim tegelane. Ta sündis 1886. aastal Poolas ja reisis Eestisse 1892. Siia jäi ta oma surmani. Kuigi tema tegevuse viljad olid eriti talurahva seas laialt hinnatud, siis ametlik tunnustus tuli alles 1925, peale tema surma. Tänase päevani on ta Eestis oma valdkonna tuntuim tegija. Suur roll selles on tema järeltulijatel, kes isa tehtut edasi viisid. Huvitav on see, et tema töö ei sattunud ka vene ajal valitsuse põlu alla. Nii et kui 1990. aastal suurt pilti vaadati, siis tema alustatu jätkamine toimus kokku tervelt 55s eri asutuses üle kogu Eesti! Meie läheme talle püstitatud mälestusikivi juurde.

Mitu detsimeetrit kõrged on kivil olevad nimetähed?

+10 -1 3030 - Kuulsaim vilistlane

Töötas pikalt õpetajana. Revolutsioonilisel ajal läks Peterburgi, kus õppis juurat ja töötas ajakirjanikuga. Aktiivse inimesena oli Venemaa asutava kogu liige ning ainus eestlane, kes seal sõna võttis. Tal oli mängida oma oluline roll Eestimaa kubermangu autonoomia saavutamisel. Hiljem jätkus poliitiku-karjäär juba Eesti Vabariigis. Ta oli Eesti esimese välisdelegatsiooni liige Nõukogude Venemaal ning ka üks Tartu Rahulepingu allkirjastajatest.

Kelle algatusel püstitati mälestusmärk?

3031 - Vabaduse eest

+10 -1

Mida loodeti? Eks ikka seda, et lääneliitlased alustavad NSVLga sõda, et nende poolt okupeeritud alad vabastada. Ja see oli tol ajal väga reaalne lootus. Relvastatud Võitluse Liit (RVL) loodigi selleks, et sõja alates korraldada siin relvastatud ülestõus ning aidata lääneliitlastel kiiremini edasi tungida. 1949. aastal RVLi Keskstaabile korraldatud rünnakus hukkus 7 meest, 1 naine ja üks 2-aastane laps. Üks punkris viibinu arreteeriti ja üks pääses põgenema. Täpselt 45 aastat hiljem asetati lahinguväljale mälestuskivi, sinna suundumegi.

Mis oli Vanaisa eesnimi?

3032 - Tänulik Vändra

+10 -1

Sarnaste sammaste käekäigus on palju ühist - avati 20ndate alguses, lõhuti 40ndate alguses, siis aastaid ei teadnud keegi neist mitte midagi. Aga siis 80ndate lõpus, kui tuli õige aeg, "leiti" samba tükid juhuslikult üles ja pandi piltide järgi uuesti kokku tagasi.

See konkreetne on tuhest tõusnud suisa kolm korda - kõigepealt taastati Saksa okupatsiooni ajal, siis taasavati 24. juunil 1989. Ning hiljem leiti veel üks puuduolev osa, nii et lõplik taasavamine toimus alles 2008. aastal.

Õunapuu mälestuseks on mälestussamba esialgses asukohas istutatud üks puu. Mis puu?

+10 -1 3033 - Hukule määratud kivi

Rajameistrid annavad endast igal aastal parima, et seiklejatel oleks kogu Suveseikluse jooksul vaid head elamused ja kõikidele küsimustele leiduks kergusega õiged vastused. Aga ikka lipsab sisse viperusi. Nii on juhtunud, et Saaremaalt viidi minema tramm. Hiiumaal lammutati maha laut, mille pealt seiklejad tellistest aastaarvu vastuseks pidid saatma. Taevaskojas valmis uus sild kuu aega varem ja keeras kogu matkaraja loogika pea peale. Lääne-Virumaal jõudis RMK mõne nädalaga ühe metsaonni maha lammutada ja suisa uue asemele ehitada, aga sildid pandi uuele teistsugused. No igasugu asju on meil siin juhtunud.. Seekord võtab rajameister aga täiesti teadliku riski ja saadab suveseiklejad kaema ühte objekti, mis Pärnu Maakohtu otsuse kohaselt peaks olema juba poolteist aastat tagasi teisel datud. Viimati kui rajameister seal käis, seisis mälestusmärk aga uhkelt omal kohal ja teisel datud polnud teda kuskile. Seega saadame seiklejadki seda kaema!

Mihkel, Laine ja ...?

+10 -1 3034 - Pildijaht

Mis maantee? Vasta sildilt.

3035 - Jälle need pettaid

+10 -1

Avatud 7-22

Esimene ja teine koht on jagamisel - erinevaid "aga"sid ja objekti eripärasid arvesse võttes kõiguvad mõõtmistulemused vahemikus - 447 kuni 459 cm. Ka kolmas ja neljas koht on jagamisel - 398 cm. Aasta tagasi vaatasime ühe 3-4 koha omaniku üle (tuli pikalt mööda põlluserva marssida, et kohale jõuda). Läheme vaatame nüüd temaga koha jagaja ka üle. Hoiatuseks - tänane on väga lühike!

Mitu mõlki on tahvlil?

3036 - Pildijaht

+10 -1

Valge kiri siniselt taustalt?

3037 - Eest nagu muuseum, tagant nagu..

+10 -1

See uhke kolmekorruseline punastest tellistest maja oli valmimise hetkel väga multifunktsionaalne. Ühe katuse alla mahtusid nii lasteaed, kool, kirik kui ka eluruumid. Läheme vaatame üle, mis sellest hoonest täna on saanud!

Kes on tootnud roosad pingid eesmise ja tagumise liitekohas?

+10 -1 3038 - Aleksandrit siin veel ei ole

Selle objekti rajamisel sai peremees inspiratsiooni Kurgjalt. Tuleb välja, et lisaks põllumajandusele mõjutas Kurgja Eesti talupidajate elu ka muudes tähtsates eluvaldkondades. Objekti rajamine võttis kolm aastat ja tagantjärele tarkusena võib öelda, et ta sai valmis 30a liiga vara. Aga kes see oskab neid asju ette ennustada! Sellel objektil on Kurgjaga veel üks huvitav seos - objekti rajaja poeg õnnistas sisse Carl Robert Jakobsoni perekonnakalmistul asuva hauasamba.

Korduv eesnimi?

+10 -1 3039 - Sillaralli 1

Siit 400m ülesvoolu on täitsa korralik autotee ja sild. Ühel pool jõge on vaid mõned majapidamised. Teisel pool aga külakeskus, lasteaed ja bussipeatus. Ilmselt seetõttu on siia ka omal ajal rippsild tehtud. Täna saab suurem osa külaelanikest üle rippsilla kuuri ehitatud kohvikus käia.

Mitut ujumissilda näed keset silda seistes?

+10 -1 3040 - Sillaralli 2

Kohas, kus kaks jõge kokku saavad, saab ühest üle ainult jala.

Mitu inimest võib sillal maksimaalselt korraga olla?

3041 - Sūdameusu kants

+10 -1

Te ju teate ütlust, et "kui tervet rehkendust ei jaksa, tee siis pool"? Selle kandi talumehed toimetasid just selle tarkuse järgi. Kirikus tuli käia, aga kirik oli kaugel ning uue kiriku ehitamine käis üle jõu - ehitatigi siis see hoone. Sisulisem põhjus oli, et selle "õige" kiriku teenistust peeti liiga keeruliseks, taheti Jumalat omamoodi teenida.

Raha koguti teeõhtute korraldamisega, laulu- ja mängukoori esinemistega ning annetustena. Vene ajal, nagu kombeks, kasutati seda hoonet viljaaidana. Kuid augustist 1988 naasis hoone oma õige rolli juurde.

Mis kell algab jumalateenistus?

3042 - Väike puust mõis

+10 -1

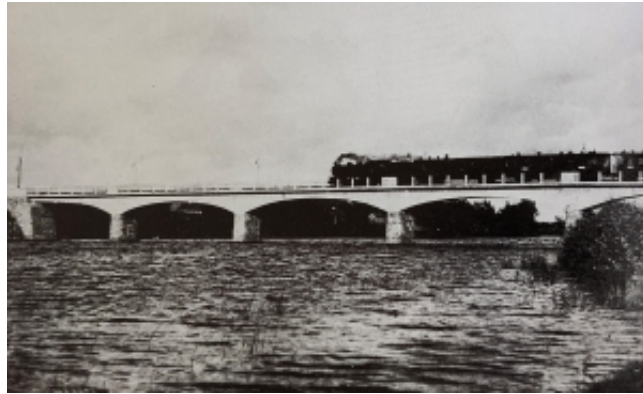
See koht on oma nime saanud piimaühistu asutamisel toimunud vaidluse järgi. Võib öelda, et vaidlusest kerkis nimi! Ja see nimi tähendab just seda, mida see nimi tähendab. Natuke hiljem sai sama nime ka postkontor. Ning alles 1939, peale mõisniku lahkumist ja mõisa riigistamist, muutus ühisuse nimi kohanimeks, mille all me täna seda asulat teame.

Mõis on kuulus oma kumerate aknaklaaside poolest. Kohalik toodang!

NB! 10-18 algab igal täistunnil giidiga ekskursioon, millest saab väikese tasu eest osa võtta (8€ perepilet). Avatud on kohvik ja näitusmüük, kuhu Suveseiklejad saavad kokkuleppel tasuta sisse.

Mitu kumerat originaal aknaklaasi ruutu on peaukse kohal?

+10 -1 3043 - Sillaralli 3

Mitu sekundit peab maksimaalselt ootama, et sillast üle sõita?

+10 -1 3044 - Taaskasutus: Puhkame jalgu

Naised olnud jõe ääres pesu pesemas, kui Vanakurat tulnud ja kõik pesu mudaga kokku loopinud. Naised seepeal vihastanud, keeranud pesu rullidesse ja hakanud pahalast nendega nüpeldama. Vanakurat pistnud tuhatnelja metsa poole ajama, naised talle järgi. Vanakurat julgenud alles siis seisma jääda, kui selja tagant enam midagi kosta polnud. Istunud siis sinnasamasse kivi peale puhkama. Kui ta ennast sealt viimaks püsti ajas, oli kivi sisse tema istumisekohta suur lohk tekkinud. Puhka sinagi jalga, armas seikleja!

*Ootame pilte sinu mõnusast puhkehetkest
Suveseikluse Facebook'i gruppi. Vastuseks saada sõna väiksemalt kivilt.*

+10 -1 3045 - Kes elab metsa sees?

Muidugi puu! Kes siis veel? Lähme vaatame puud, mille vanuseks hinnatakse tüve paksuse ja koore järgi üle 100 aasta.

LK ??

3046 - Pildijaht

+10 -1

Mitu tonni?

3047 - Künnapuu või jalakas?

+10 -1

10 aastat tagasi kokku pandud Eesti jämedaimate künnapuude ja jalakate nimistusse see puu küll ei mahtunud, aga oma ümbermõõdult on igati samas mastis tookord mõõdetutega. 2007. aastal oli meid huvitava Massu jõe ääres kasvava isendi ümbermõõt 437 cm.

Mitu suuremat haru on puul?

3048 - Pildijaht

+10 -1

Mis liiki see puu on, millega kokkupõrke eest hoiatatakse?

+10 -1 3049 - Kolonelleitnant

Ta käis kohalikus vallakoolis, siis Vändras ja hiljem Pärnus. Valmistus Pihkvasse edasi õppima minema, kuid 1905a revolutsioon tuli vahele. Ja siis 9a hiljem saabus suur sõda. Tsaariarmee alustas nooremohvitserina ja lõpetas selle sõja staabikaptenina. Edasi läks Vabadussõtta, kus teenis rooduülemena.

Rahua ajal haris põldu ja juhtis Kaitseliidu malevat. 1941 läks metsa ja juhtis kohalike metsavendade tegevust. Peale sõda töötas sulasena ning alles 1949 arreteeriti ning sai 10 aastat. Oma elu teise poole elas Pärnus.

Kogu selle raju teekonna jooksul kogunes tal omajagu ordineid - kokku 14! Nendega oli huvitav lugu - nad läksid nimelt peale tema surma kaduma. Kahtlustati ühte Pärnu pargivahti, kuid vist alusetult. Sest kui 2016. aastal "õige" aeg kätte jõudis, tulid ordenid päevavalgele. Tuli välja, et toosama pargivaht oli nood toimetanud lahkunu kaugete sugulaste kätte, kes neid hoolega hoidsid ja tõhusalt peitsid. Näiteks - üks aurahasid varjanud vanaproua avaldas järjekordse peidukoha järgmisele põlvkonnale alles surivoodil.

Mitu lõvi on mälestustahvlil?

+10 -1 3050 - 3. klassi matemaatika

5 x Koidula = ?

Haua number infotahvlilt numbriga 54?

3051 - Peatne suursoo

+10 -1

Jah, sellised objektid muutuvad ajapikku sooks. Laudtee ja vaatetorni juba valmis tehtud, et saaks kogu seda ilu imetleda. Ja seda ilu on palju - sutsuke kenat kaasikut, näpuotsaga kuusikut, omajagu männimetsa ning suures koguses raba. Lisaks paar luke ka vee peal õõtsumas.

Mitu pulka on väliujula keskel oleval redelil?

3052 - Hukule määratud kivi paariline

+10 -1

Avatud 10-20

Väga harva, kui Eestis mingeid mälestuskive ära korjatakse. Aga tänases alas on suisa 2 omavahel seotud kivi, mis on justkui keelu all ja ärakoristamise ohus. Seekordne on varjul eramaal ning tähistab selle olulise ajaloolise tegelase sünnikohta.

Auto jätke värava taha ja läheme vaatame üle!

Mitu aastat sünnist?

3053 - Ristumine peateega

+10 -1

Siin võis veel 2008. aastal näha rongi sõitmas. Kahjuks aga vedas just seekord külastatav objekt alt ja vajas remonti. Nõutud investeeringud olid suuremad kui majanduslikult otstarbekas, seega otsustati kogu liin sulgeda.

Mis liiki puuhakatis on objekti peal kõige kõrgemaks kasvanud?

+10 -1 3054 - Igavesti truu Eesti Vabariigile

Vägev mees uskumatu eluteega. Vaadake ise:

- Irkutski kuberner
- Kirenski linnapea
- Kohalik väga edukas väepealik
- Kommunistide poolt surma mõistetud
- Uuesti kommunistide poolt surma mõistetud
- Eestis linnapea
- Metsavend ja väepealik
- Uuesti Eestis linnapea
- Sakslaste poolt surma mõistetud
- Uuesti metsavend, kuid nüüd passiivne, lahinguid ei korraldanud.

Ja seal metsas oma punkris ta siit ilmast lahkuski. Rahulikult.

Mitmele küünlale on mõeldud latern?

+10 -1 3055 - Hobulausuja

Hobused käisid selle mehega kaasas kogu tema elu. Nii Kiievis kui Eesti kaitseväes loomaarstina (kõik muud loomad peale hobuste olid rohkem kokkade rida) kui hiljem Tori hobusekasvatuse juhatajana. Ka ajakirjanduslik tegevus oli hobustega seotud. Ja selle eest sai auhinnatud nii Eesti Vabariigi kui hiljem Nõukogude võimu poolt - hobused oli apoliitiline värk ja neid tundvaid inimesi läks ikka vaja. Elu lõpupoole oli ENSV Ülemnõukogu saadik.

Külastame asutust, kus ta 21 aastat töötas.

Vastuseks saada aastaarv värvavalt.

3056 - Caroline

+10 -1

Lugedes materjale tekkis temast kiirelt kaks väga vastakat muljet.

Esiteks - hea hariduse ja lugemusega koolmeister, kes tegi ära suure töö eriti tüdrukutele hariduse andmise parendamisel, aga ka hariduse sisu muutmisel. Kirjastaja, kes osales nii mitmete tuntud ajakirjade ja -lehtede töös kui andis välja ka oma ajakirja. Kirjanik, kellel on oma kindel koht Eesti kirjandusloos.

Teiseks - kade ja küüniline klatšimoor. Kindlasti olete kuulnud, et Koidula oli kleptomaan? Vot tema oligi selle loo looja ja levitaja. Samas on raske öelda, kas too lugu on õige või vale, sest ta ei suutnud isegi oma memuaarides iseenda kohta tõtt kirjutada. Näiteks lood sellest, miks ta näo ees salli kandis - küll oli ema teda löönud, küll mingi õnnetus juhtunud, küll haiguse tagajärg.

Mitu kaart on hauaplatsi väraval?

3057 - Rekreatiivne paradiis

+10 -1

Multifunktsionaalse pargi rajamise idee tuli juba 2011. aastal. Teostuseni jõuti kohaliku tuletõrjeseltsi eestvedamisel 7 aastat hiljem. Ehitustööde maksumus oli 247 000 eurot, millest 69 000 oli Leader-programmi toetus ja 178 000 valla finantseering. Täna saab siin jalutada, joosta, suusatada, rattakrossi sõita, disc-golfi mängida, jõutrenni teha, kelgutada, laulda ja lõket teha.

Leia saarekesega veekogu. Selle lähedalt leiad, mis on Andretti eesnimi?

+10 -1 3058 - Okaslegendiku

Sõidame rada tehes mööda teed Kaelase poole, ümberringi midagi pole ja äkitselt, justkui eikusagilt - tee ääres saar, saarele viib betoonist purre ning saare peal suur kivi! Lähemal uurimisel selgus, et polegi saar, vaid oskuslik maastikukujundus.

Võite juba aimata, mis kivi sel "saarel" oli. Eks ikka kivi külale, mida enam pole. Noh, vähemalt kivi on selline, et lähemate aastasadade jooksul see sealt kusagile ei kao ning rohu sisse ära kadumist pole vaja karta.

Mälestuskivil oleva tahvli kõrgus sentimeetrites?

+10 -1 3059 - Frisch

Kui meteoroloogiaprofessor saaks endale ise perekonnanime valida, siis mis see oleks? Ühel inimesel selline võimalus oli ja ta valis nimeks ... - täitsa loogiline valik, ma ütleks!

Ja kui sellele samale meteoroloogiaprofessorile tuleks tema sünnikandis täna asuva kooli õuele mälestusmärk panna, siis selleks mälestusmärgiks võiks olla ... - täitsa loogiline valik, ma ütleks!

Mis on Rudolfi perekonnanimi?

+10 -1 3060 - Kurg ja ... ?**Taluhoov avatud 7-22**

Vaieldamatult siinkandi kõige kuulsam talu, mida kindlasti kõik seiklejad ka varasemalt külastanud on. Küll aga tasub uuesti tulla, sest maja sai paar aastat tagasi värske vööba.

Leia koht, kus asuvasse rehetaresse esmalt elama asuti. Mitu väikest pärnapuud istutati?

3061 - Aita ja Leili, Vambolast rääkimata +10 -1

Tema elulugu vaadates domineerivad reisimine ja fotograafia. Reisimist ei lõpetanud ta ka peale oma surma. Peale kremeerimist saadeti ta tuhk postiga Eestisse - kõigepealt EKSi kätte, nemad andsid edasi ERMi hoole alla, kuniks alles aasta hiljem jõudis urn kirikusse. Mis läks põlema... Urn põles ära, kuid tuhk kraabiti kokku (segunenuna kiriku tuhaga) ja ... jäeti Kirjandusmuuseumisse riiulile seisma. Kuniks lõpuks 1997. aastal jõudis tuhk kodumaa mulda, nii nagu rännumees soovinud oli. Vaatame tema viimase puhkepaiga üle.

Esimene sõna rauast ristilt?

3062 - Akud täis!

+10 -1

Tavaliselt on linnused ikka mäe otsas. See aga asus keset sood, polnud valli ega midagi. Nii et pigem oli tegu pelgupaigaga, kuigi nimeks linnus. Ja ega täna pole seda mäge ka kasvanud - lihtsalt soo on taandunud ja paks mets on asemele tulnud.

Aga - selle eest tee sinna on tikksirge ja kitsas, mahasõite pole, "taskuid" pole, nii et teisest autost möödumiseks on vaja hoolikalt planeerida ja täpselt sõita. Ja tee on pikk...

PS: sisene metsa kohast, kus näed tee ääres betoonpostidest purret!

Mitu jalga on pajal?

+10 -1 3063 - Tarvitajate Ühisus**Avatud 10-16**

See, mida täna siin näeme, on suuresti tänu ühele mehele ja mitte nii rõõmsatele sündmustele Poolas. Nimelt põles Riia kaupmehele kuulunud vabrik Sieradzi linnas maha ning kaupmees otsustas tootmise Liivimaale kolida. Asukoha valikus said määravaks õige jõe lang ja õige savi.

Teistest tööstuslinnadest, kus vabrikud olid suletud, saabus uude vabrikusse üle 70 väljaõppinud meistri. Töölisi toodi ka kõigist Eesti- ja Liivimaa linnadest. Ja otseloomulikult rajati terviklik elukeskkond - töölikasarmud, kool, kirikud jne.

Kummaline on aga see, et linnas pole Riia kaupmehe mälestuseks ühtegi kivi ega sammast. On vaid temanimeline allee. Kui armas Suveseikleja soovib, võib sel kaunil alleel puud kokku lugeda. Kuna rajameister seda teha ei viitsinud, siis lähme külastame allee otsas olevat muuseumi.

Tutvu töölispere eluruumidega. Millest olid valmistatud traatidele kinnitatud vaheriided?

+10 -1 3064 - Taaskasutus: hall ja punane

Selle mälestussamba rajamisel kasutati materjaliks Palamuselt pärinevat halli graniitkivi. 1945. a. õhkisid selle punased aktivistid. Mingil põhjusel aga jäi samba algne toon taastajatel kahe silma vahele ja uus variant on punasest graniidist.

Mitu tänavavalgustusposti?

3065 - Selline on veel vaid Pariisis

+10 -1

Kirikul on keeruline ajalugu. Taganevad saksa väed süütasid selle põlema ja alles jäid vaid müürid. Venelased tahtsid ka need maha lammutada, kuna varemed varjasid kurvis nähtavust. Plaan oli kirikumüürid purustada ja teetäiteks kasutada. Õnneks seinad jäid siiski püsti ning ajaks mil taastamist alustati, kasvasid müüride vahel suured puud.

Mis oli varemetes kasvanud puude läbimõõt sentimeetrites?

3066 - Carl Z

+10 -1

Praktiliselt kõik hooned, mis te selles linnas näete, on kultuurimälestised. On läinud nii, et see kõige tähtsam kivist ehitis on hävimise äärel ning seetõttu sinna lähedale minna ei saa, kuid rikkalik ja omanäoline puitarhitektuur on suurepärasel seisul. Selle puitarhitektuuri krooniks on raudteehoonete kompleks. Meie lähemegi jaamahoone juurde.

Mis firma on tootnud välijõusaali seadmed?

+10 -1 3067 - Viinaloss

Ei, need pole siin kindluse varemed, vaid kuuluvad hoopis kunagisele hiigelsuurele viinaköögile. Küll siin pidi ikka tootmisvõimsust olema! Ja selle kandi rahva viha viina vastu pidi ka suur olema - 1905 aasta rahustuste ajal põletati koos mõisa härrastemajaga maha ka viinaköök. Huvitav valik.

Mingil hetkel oli mõisa omanikuks kuulus maadeavastaja, kes käis korduvalt Põhja-Siberis ja Kaug-Idas ning tema nime kannavad laht Taimõril ja neem Novaja Zemljal. Muul ajal aretas tori hobuseid ja eesti punaseid veiseid.

Hinda varemete järgi, mitu korrust võis viinaköögil olla?

+10 -1 3068 - Tänud Sokolovskile

Tegemist on eravalduusega ja imetleme seda kenasti aia tagant tänavalt.

Väidetavalt oli tegu Baltimaade suurima puitehitisega. Muidugi läheme vaatame selle üle!

Hoone ehitamise algkapitaliks oli parun Krüdeneri pärandus – 1000 rubla. Läbi maja ajaloo on seal antud haridust, ainult et sihtgrupid on olnud pidevalt muutumises. Alates 90ndate keskpaigast seisab see koloss kasutuseta ning seisukord pole kiita. Täna õnneks veel on, mida vaadata!

+372 5193 ????

3069 - Kangekaelsed

+10 -1

See majand polnud pooltki nii kuulus, kui tema naaber. Kuid selle eest jagus seal kuhjaga kangekaelsust. Kästi tori hobuste pidamine lõpetada (traktor on tõhusam, hobusest sai rohkem lõbusõiduvahend), siis nemad pidasid ja arendasid edasi, neil oli Eesti üks suuremapealisemaid Tori hobuse talle. Kui kästi kõik sead koondada suurde farmi, siis nemad pidasid oma lauta edasi, kus kasvas Eestis aretatud maatõugu peekonisiga. Kui kästi likvideerida Eesti maakari (sest see andis teiste tõugudega võrreldes liitrites vähem piima) - siis nemad pidasid edasi, 50% Eesti maakarjast oli nende lautades. Selle viimase tõttu kaotaski majandi esimees lõpuks oma töö.

Kaks aastat tagasi pandi selle majandi ja seal töötanud inimeste mälestuseks kivi, millel ongi kujutatud just maakarja tõupull.

Vastuseks mõõda veise turjakõrgus sentimeetrites?

3070 - Raba sulps

+10 -1

Siia kaunile rabarajale saab tulla igaüks - vastsündinust raugani. Vähemalt esimese laukani. Edasi saavad mugavasti vaid need, kes omal jalal liiguvad. Kenasti korrastatud rabarada pakub hunnituid vaateid ja värskendava sulpsu võimalusi.

Mitme aastaga kaob jalajälg?

+10 -1 3071 - Haritlane. Metsast. Pärnumaalt.

Mõnede arvates oli tema elu suurhetk tulevase malemaailmameistri Casablanca alistamine, kui too Tartus simultani pidas. Sellest matšist on suisa novell kirjutatud.

Tegelikult on tema panus Eestimaale olnud oluliselt suurem kui üks võidetud partii. Nimetan ainult mõned - õpetaja mitmetes koolides, oma aja üks mõjukamaid kirjanduskriitikuid ja poliitilisi publitsiste, nii Vene Riigiduuma kui hiljem Eesti Riigikogu liige. Seda loetelu võiks jätkata veel pikalt.

Meie läheme tema monumendi juurde.

Kelle poolt?

+10 -1 3072 - Abi katku vastu

Tänases alas on Eesti esimene ratsamonument. Kuigi see tõug pole ratsutamiseks loodud, on hobune arusaadavatel põhjustel tori tõugu.

Mis on Jüriöö eesnimi?

+10 -1 3073 - Pildijaht

Mitu valget sammast?

KONTROLLEHT

[illegible][illegible]

Suvelseiklust toetavad:

		Eurost Auto
KOOPIA NIINI&RAUAM	LIQUI MOLY	 AFF REKLAAMITÖÖKODA
 HMV SYSTEMS	Killumets ™	

Aitäh MargitR käsitöö!

2022

